

Mikä toimii psykososiaalisessa päihdehoidossa?

PEKKA SAARNIO

Psykososiaalista päihdehoitoa koskeva asiallinen keskustelu on meillä sangen vähäistä. Painettu ja sähköinen media sen sijaan pursuavat kaikenkarvaisia käsitteitä aihepiiristä. Tämän kirjoituksen tavoitteena on provosoida asiapitoista keskustelua.

Olen pitkään luennoinut päihdeongelmien hoidosta ja toipumisesta. Mikä sitten toimii päihdehoidossa? Vaikka oleellisten asioiden kiteyttäminen ei ole helppoa, rohkenin kuitenkin yrittää. Tuloksena oli viisi psykososiaalisen päihdehoidon yleistä periaatetta sekä joukko erityisempiä seikkoja.

1) Kaiken pitää lähteä asiakkaan yksilöllisten tarpeiden huomioimisesta, mikä muun muassa tarkoittaa henkilökohtaista palveluohjausta. Myös asiakkaan uskomukset hoitoa ja odotukset sen tuloksia kohtaan ovat keskeisellä sijalla.

Tähän kokonaisuuteen kuuluvat niin ikään asiak-

kaan muutosvalmius ja pysyvyyssodotukset. Lisäksi työntekijän on sopeutettava oma toimintansa asiakkaan vastahankaisuuden ja äkkipikaisuuden mukaan.

Erityisesti hoidon alkuvaiheessa mutta myös myöhemmin on panostettava asiakkaan sitouttamiseen hoitoon ja keskeyttämisen ehkäisyyn. Tähän tarkoitukseen on saatavilla ulkomaisia manuaaleja, joiden ainakin osittainen suomentaminen olisi paikallaan.

2) Toinen oleellinen kokonaisuus koskee työntekijän ominaisuuksia ja toimintaa. Tämä tulisi huomioida aina opiskelijavalinnasta työntekijöiden rekrytointiin ja työnohjaukseen.

3) Samalla on korostettava työntekijän ja asiakkaan välisen yhteistyösuhteen merkitystä. Kyseessä on infrastruktuuri, johon kaikki perustuu. Ilman hyvää yhteis-

työsuhdetta eivät mitkään hoitomenetelmät toimi.

4) Toiminnan jatkuvuus on yksi harvoista psykososiaalisuuden yleisistä lainalaisuuksista, niin hyvässä kuin pahassa. Tämän vuoksi jatkohoitto on tärkeällä sijalla päihdehoidossa. Lisäksi palautteen kerääminen ja seuranta kuuluvat tähän kokonaisuuteen. Sitä paitsi ne itsessään ovat hoidollisia interventioita.

5) Asiakkaan sosiaalisten verkostojen kartoittaminen ja elvyttäminen ovat niin ikään psykososiaalisen päihdehoidon ydinaluetta.

Entä mihin tämä kaikki perustuu? Kotisivullani (<http://www.uta.fi/yky/sty/yhteystiedot/saarnio/lahde2.pdf>) on valikoima päihdeongelmien hoitoa ja toipumista koskevia lähteitä. Valikoima on samalla näkemykseni aihepiiriä koskevasta keskeisimmästä tutkimuksesta. Olen erityisesti hakenut analogioita psykoterapiaa koskevaan tutkimukseen.

Eriarvoisuuden erittelyä

SAKARI KARVONEN

On virkistävää lukea akateemista teosta, jonka kirjoittaja ei peittele näkemyksiään. Cambridgen yliopiston emeritusprofessori, ruotsalainen luokkatutkija Göran Therborn tekee pelin selväksi jo kirjansa nimessä: hänen mielestään eriarvoisuus on kuolemaksi. Siitä ei ole epäilystä. Kiinnostavampaa on, mil-

lä tavoin, mihin kaikkeen eriarvoisuus vaikuttaa ja minkälaisia ovat eriarvoisuutta synnyttävät mekanismit. Alun perin vuonna 2013 ilmestyneen kirjan tarkoitus on myös kuvata, miten tassa-arvoa on edistetty, ja neuvoa, miten vähentää eriarvoisuutta maailmassa. Vaikea olla ajattelematta, että tässä maailmanpa-

Göran Therborn
Eriarvoisuus tappaa
Vastapaino, 2014

rantajan roolissaan Therborn on jotenkin periruotsalainen.

Onneksi teos ei typisty epämääräiseen maailmanparannukseen vaan teksti etenee sys-